

PVN uzskaite

Novembris 2023

Katerina Gormalova

Projektu vadītāja

- Pieredze:
 - EY: 6 gadu pieredze
 - Vairāk kā 20 gadu pieredze finanšu uzskaitē, vadot finanšu daļas
- Izglītība:
 - Maģistrs: LU grāmatvedība un audits
 - Maģistrs: LU juridiskā fakultāte, jurista kvalifikācija
 - Sertificēta nodokļu konsultante (LNKA)

LinkedIn:

Kontaktiem: Katarina.Gormalova@lv.ey.com

Semināra mērķis

Aprēķinātais PVN un
priekšnodoklis

Inventarizācija

Konsolidācija

PVN uzskaitē

A person wearing a blue lab coat is holding a large, oval-shaped lens with a purple tint. The lens is held between the thumb and index finger of the right hand. The background is dark and out of focus, showing some laboratory equipment and a bright light source. The text "Ievads" and "PVN piemērošanas pamatprincipi" is overlaid on the image.

Ievads

PVN piemērošanas pamatprincipi

PVN - pamatprincipi

Apliekamie darījumi

- preču piegāde (tai skaitā preču piegāde ES teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;
- pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;
- preču iegāde ES teritorijā par atlīdzību;
- preču imports, ja PVN likumā nav noteikts citādi;
- neregistrēta PVN maksātāja veikta jauna transportlīdzekļa iegāde ES teritorijā.

sniegtie pakalpojumi vai preču piegādes, kas saskaņā ar PVN likumu apliekami ar PVN 0%, 5%, 12% un 21%, arī pakalpojumi, kas būtu apliekami, ja tiktu veikti iekšzemē;

pakalpojumi un preces, par kuriem nodokli budžetā maksā preču un pakalpojumu saņēmējs.

**Darījumi, kas dod
tiesības atskaitīt
priekšnodokli**

Neapliekamie darījumi

- Saskaņā ar PVN likuma 52.pantu netiek aplikti ar PVN

Darījumi ārpus PVN likuma, kuriem PVN likuma normas nav piemērojamas

- līgumsodi, drošības nauda, biedru nauda, atlīdzība par apdrošināšanas gadījumu, ieņēmumi no valūtas kursa svārstībām,
- darbība publisko funkciju ietvaros bez atlīdzības;
- ieguldījumi komercsabiedrības pamatkapitālā;
- dividendes;
- procentu ienākumi par noguldījumiem kredītiestādēs, tai skaitā par bankas konta atlikumu un depozītu;
- ieņēmumi no valūtas kursa svārstībām.

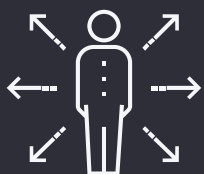
**Darījumi, kas nedod
tiesības atskaitīt
priekšnodokli**

**PVN uzskaitē
Pakalpojumu sniegšana**

Pakalpojumu sniegšana

Pamatprincips

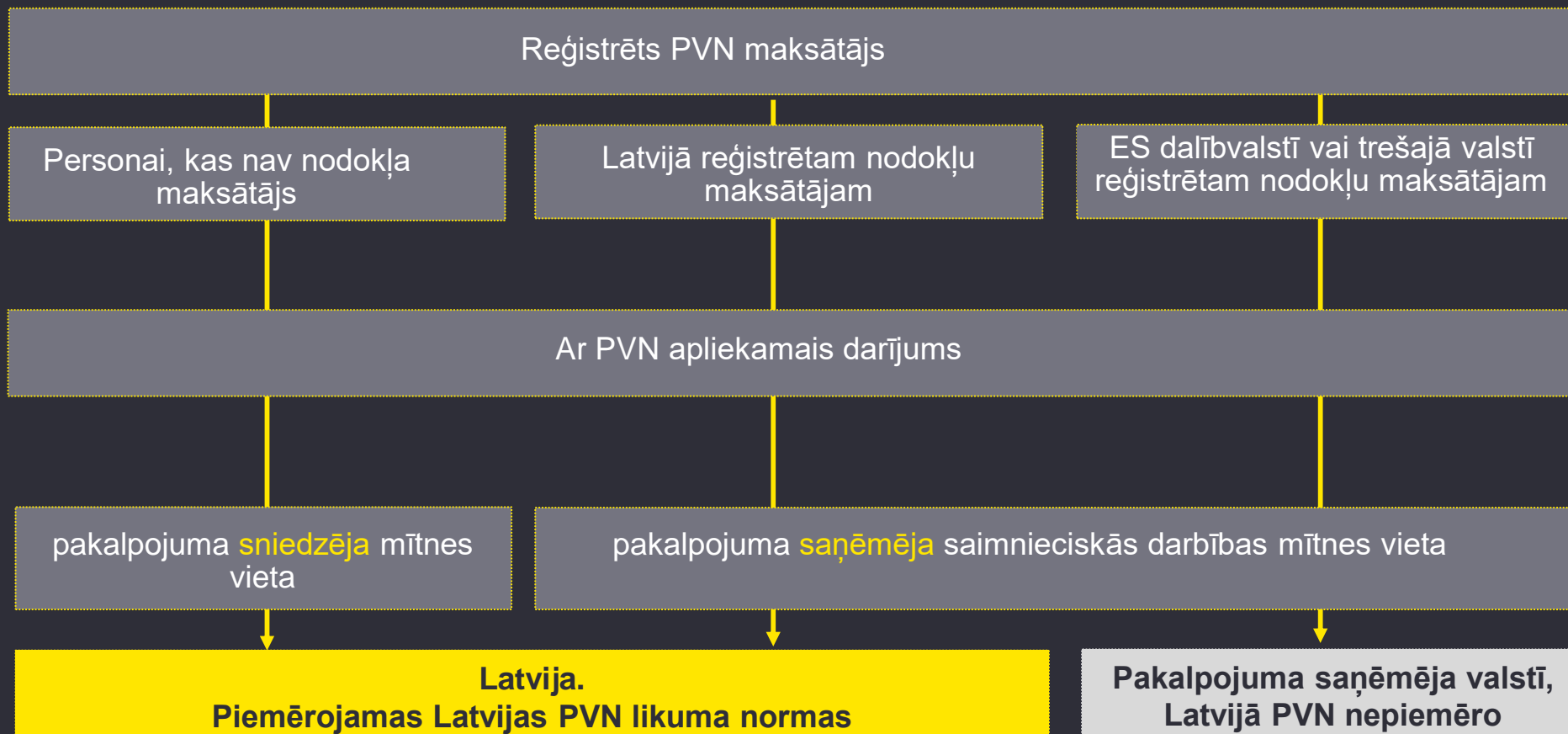
Kurš / kam

Darījums

Vieta

Pakalpojumu sniegšana iekšzemes darījumos PVN uzskaite (1/2)

Finanšu uzskaite

PVN deklarācija

Sniegts pakalpojums

Un izrakstīts nodokļa rēķins

Saņemts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ PVN iegrāmato un darījumu iekļauj deklarācijā, kad ir izrakstīts nodokļa rēķins
- ▶ Ieņēmumi var tiks atzīti ātrāk, nekā darījums ir iekļauts PVN deklarācijā un iegrāmatots PVN

Sniegts pakalpojums	Saņemts avanss	Izrakstīts nodokļa rēķins	Debets	Kredīts	
✓		✓	D 2300	Pamatdarbības ieņēmumi (K 6000)	PVN (K 5723)
✓			D 2364		-
	✓	✓	D 2620	Saņemtie avansa maksājumi (K 5910 vai K 5150)	PVN (K 5723)

Pakalpojumu sniegšana iekšzemes darījumos PVN uzskaite (2/2)

Situācija 1: Rēķins izrakstīts pēc pakalpojumu sniegšanas, samaksa saņemta 30 dienu laikā

- ▶ Jūlijā atzīst ieņēmumus periodā no 5.jūlija līdz 31.jūlijam:
 - D 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem (bez PVN) – 100 EUR x 27 dienas = 2 700 EUR
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts) - 2 700 EUR
- ▶ Augustā atzīst ieņēmumus periodā no 1.augusta līdz 4.augustam, prasības un aprēķināto PVN, un samazina jūlijā uzkrātos ieņēmumus:
 - D 2300 Īstermiņa prasības – 3 100 EUR + PVN 651 EUR = 3 751 EUR
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts) periodā no 1.augusta līdz 4.augustam – 400 EUR
 - K 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem (uzkrātā summa par jūliju) – 2 700 EUR
 - K 5723 PVN – 651 EUR

Situācija 2: Samaksu pakalpojuma saņēmējs veic ar priekšapmaksu pilnā apmērā pirms darījuma uzsākšanas (30.jūnijā)

- ▶ Jūnijā, saņemot priekšapmaksu, budžeta iestāde atzīst naudas līdzekļu palielinājumu un saņemto avansu, veicot grāmatojumu:
 - D 2620 Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās - 3 751 EUR
 - K 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi (bez PVN) - 3 100 EUR
 - K 5723 PVN - 651 EUR
- Aprēķināto PVN iekļauj PVN deklarācijā jūnija mēnesī (periodā, kad ir saņemts avanss saskaņā ar rēķinu).
- ▶ Jūlijā atzīst ieņēmumus periodā no 5.jūlija līdz 31.jūlijam un samazina avansu summu:
 - D 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumiem - 2 700 EUR
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts) - 2 700 EUR
 - ▶ Augustā saskaņā ar izrakstīto rēķinu atzīst ieņēmumus periodā no 31.jūlija līdz 04.augustam un samazina avansu summu:
 - D 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi – 400 EUR
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts) - 400 EUR

Piemērs:

Budžeta iestāde iznomā telpas par 100 EUR dienā Latvijas nodokļu maksātājam periodā no 5.jūlija līdz 4.augustam.

Pakalpojumu sniegšana ES vai 3 valsts partneriem, ja vieta ir cita dalībvalsts
PVN uzskaitē (1/2)

Finanšu uzskaitē

PVN deklarācijā

Sniegts pakalpojums

Saņemts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ Darījumam Latvijā PVN nepiemēro
- ▶ Darījumu iekļauj PVN deklarācijā, kad ir sniegts pakalpojums vai saņemts avanss
- ▶ Periodi ieņēmumu atzīšanai finanšu uzskaitē un darījuma norādīšanai deklarācijā sakrīt

Pakalpojumu sniegšana ES vai 3 valsts partneriem, ja vieta ir cita dalībvalsts

PVN uzskaitē (2/2)

Situācija 1: Budžeta iestāde sniedz pakalpojumu un izraksta rēķinu vienā periodā - septembrī

- ▶ Pakalpojuma sniegšanas vieta ir Igaunija, un Igaunijas nodokļu maksātājs, kā pakalpojuma saņēmējs, ir atbildīgs par PVN aprēķinu Igaunijā (savā reģistrācijas valstī) . Budžeta iestāde PVN nepiemēro.
- ▶ Budžeta iestāde septembrī veic sekojošus grāmatojumus un iekļauj darījumu PVN deklarācijā:
 - D 2300 Īstermiņa prasības
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts)

Situācija 2: Budžeta iestāde sniedz pakalpojumu septembrī, bet rēķinu izraksta nākamajā periodā – oktobrī

- ▶ Budžeta iestāde septembrī veic sekojošus grāmatojumus un iekļauj darījumu PVN deklarācijā:
 - D 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts)
- ▶ Oktobrī atzīst prasības un samazina augustā uzkrātos ieņēmumus:
 - D 2300 Īstermiņa prasības
 - K 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem (uzkrātā summa par jūliju)

Piemērs:

Budžeta iestāde konsultē Igaunijas iestādi, Igaunijas nodokļu maksātāju

**PVN uzskaitē
Pakalpojumu saņēmšana**

Pakalpojumu saņemšana iekšzemes darījumos PVN uzskaitē (1/3)

Finanšu uzskaitē

PVN deklarācijā

Saņemts pakalpojums

Un saņemts nodokļa rēķins

Samaksāts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ Priekšnodokli iegrāmato un darījumu iekļauj deklarācijā, kad ir saņemts nodokļa rēķins
- ▶ Izdevumi var tikt atzīti ātrāk, nekā darījums ir iekļauts PVN deklarācijā un iegrāmatots priekšnodoklis
- ▶ Iestāde izvērtē priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības un par neatskaitāmo priekšnodokli palielina aktīvu kontus vai izdevumus

Pakalpojumu saņemšana iekšzemes darījumos PVN uzskaitē (2/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem novērtēšanas pakalpojumus no Latvijas nodokļu maksātāja – citas budžeta iestādes par 1 000 EUR, plus PVN. Pakalpojums saņemts aprīlī. Iestāde atskaita priekšnodokli 15% no PVN.

Situācija 1: Rēķins izrakstīts vienā periodā ar saņemto pakalpojumu

- ▶ Aprīlī budžeta iestāde atzīst izdevumus, PVN un saistības, veicot grāmatojumu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 1 000 EUR
 - D 5723 PVN - 210 EUR
 - K 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem - 1 210 EUR
- ▶ Iestāde koriģē kontu 5723 Pievienotās vērtības nodoklis par neatskaitāma priekšnodokļa daļu, veicot papildus grāmatojumu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi – neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 210 EUR x 85% = 178.50 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 178.50 EUR
- ▶ Rezultātā atskaitāmais priekšnodoklis, konta D 5723 ir 31.50 EUR (15% no rēķinā norādīta PVN 210 EUR)

Situācija 2: Rēķins par saņemto pakalpojumu izrakstīts nākamajā mēnesī

- ▶ Aprīlī, kad ir saņemts pakalpojums, budžeta iestāde atzīst izmaksas un uzkrātās saistības:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 1 000 EUR
 - K 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības - 1 000 EUR
- ▶ Maijā, saņemot rēķinu, iestāde atzīst saistības un samazina uzkrātās saistības:
 - D 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības - 1 000 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – 210 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem - 1 210 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 Pievienotās vērtības nodoklis par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 210 EUR x 85% = 178.50 EUR
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa – neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 178.50 EUR

Pakalpojumu saņemšana iekšzemes darījumos PVN uzskaitē (3/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem novērtēšanas pakalpojumus no Latvijas nodokļu maksātāja – citas budžeta iestādes par 1 000 EUR, plus PVN.

Pakalpojums saņemts aprīlī. Iestāde atskaita priekšnodokli 15% no PVN.

Situācija 3: Iestāde martā veic priekšapmaksu 40% apmērā, t.i. 400 EUR plus PVN 84 EUR, pakalpojums saņemts nākamajā mēnesī

- ▶ Martā, veicot priekšapmaksu, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 2420 Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi 40% - 400 EUR
 - D 5723 PVN 40% 84 EUR
 - K 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs – 484 EUR
- ▶ Iestāde martā koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi – 71,40 EUR
 - K 5723 PVN – 71,40 EUR
- ▶ Aprīlī, saņemot pakalpojumu un attaisnojuma dokumentu par pakalpojuma izpildi, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi 100% - 1 000 EUR
 - D 5723 PVN 100% - 210 EUR
 - K 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem 100% - 1210 EUR
- ▶ Vienlaikus budžeta iestāde samazina saistības iepriekš veiktā avansa maksājuma apmērā, veicot grāmatojumu:
 - D 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem 40% - 484 EUR
 - K 2420 Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi 40% - 400 EUR
 - K 5723 PVN 40% - 84 EUR
- ▶ Aprīlī arī koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 107,1 EUR (210 EUR mīnuss 84 EUR)x0,85
 - K 5723 PVN 107,1 EUR
- ▶ Rezultātā atskaitāmais priekšnodoklis, konta D 5723 ir 12,60 EUR martā (15% no avansa rēķinā norādīta PVN 84 EUR) un 18,90 EUR aprīlī (15% no atlikušās summas), kopā 31,50 (15% no 210 EUR)

Pakalpojumu saņemšana iekšzemes darījumos Iestāde nav PVN maksātājs

- ▶ Iestāde nepiemēro PVN pārdotai precei un sniegtajiem pakalpojumiem
- ▶ Saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās PVN summas par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem nevar atskaitīt un pievieno aktīvu vērtības pieaugumam vai izdevumiem

Situācija 1: Rēķins izrakstīts vienā periodā ar saņemto pakalpojumu (septembrī)

- ▶ Septembrī budžeta iestāde atzīst izdevumus un saistības:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 1 210 EUR
 - K 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem - 1 210 EUR

Situācija 2: Rēķins par saņemto pakalpojumu izrakstīts nākamajā mēnesī (oktobrī)

- ▶ Septembrī, kad ir saņemts pakalpojums, budžeta iestāde atzīst izmaksas un uzkrātās saistības:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 1 210 EUR
 - K 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības - 1 210 EUR
- ▶ Oktobrī, saņemot rēķinu, iestāde atzīst saistības un samazina uzkrātās saistības:
 - D 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības - 1 210 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem - 1 210 EUR

Situācija 3: Iestāde veic priekšapmaksu (augustā)

- ▶ Augustā, kad ir samaksāts avanss, budžeta iestāde atzīst avansa maksājumu:
 - D 2420 Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi – 1 210 EUR
 - K 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs – 1 210 EUR
- ▶ Septembrī, kad ir saņemts pakalpojums, budžeta iestāde atzīst izmaksas un samazina avansu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 1 210 EUR
 - K 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem PVN - 1 210 EUR
 - D 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem PVN - 1 210 EUR
 - K 2420 Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi – 1 210 EUR

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem pakalpojumu no PVN maksātāja par 1000 EUR plus PVN. Pakalpojums saņemts septembrī.

Pakalpojumu saņemšana no ES vai 3 valsts partneriem, ja vieta ir iekšzeme (Latvija)

PVN uzskaitē (1/3)

Finanšu uzskaitē

PVN deklarācija

Saņemts pakalpojums

Samaksāts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ Darījumam Latvijā iestāde, kā pakalpojuma saņēmējs, aprēķina reverso PVN
- ▶ Darījumu iekļauj PVN deklarācijā un jāaprēķina reverss, kad ir saņemts pakalpojums vai samaksāts avanss
- ▶ Periodi ieņēmumu atzīšanai finanšu uzskaitē un darījuma norādīšanai deklarācijā sakrīt

Pakalpojumu saņemšana no ES vai 3 valsts partneriem, ja vieta ir iekšzeme (Latvija)

PVN uzskaite (2/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem pakalpojumu no Igaunijas nodokļu maksātāja par 1000 EUR. Pakalpojums saņemts septembrī. Iestāde atskaita priekšnodokli 15% no PVN (neatskaita 85%).

Situācija 1: Budžeta iestāde saņem pakalpojumu un rēķinu vienā periodā - septembrī

- ▶ Pakalpojuma saņemšanas vieta ir Latvija un Budžeta iestāde ir atbildīga par PVN aprēķinu. Budžeta iestāde veic reverso PVN aprēķinu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi – 1 000 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 1 000 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis par pamatsummu – 210 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN par pamatsummu – 210 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa - 210 EUR x 85% = 178.50 EUR
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 210 EUR x 85% = 178.50 EUR

Situācija 2: Rēķins par saņemto pakalpojumu saņemts nākamajā mēnesī - oktobrī

- ▶ Septembrī, kad saņemts pakalpojums, budžeta iestāde atzīst izmaksas un aprēķina PVN:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi – 1 000 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 1 000 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis par pamatsummu – 210 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN par pamatsummu – 210 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa - 210 EUR x 85% = 178.50 EUR
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 210 EUR x 85% = 178.50 EUR
- ▶ Oktobrī, saņemot rēķinu, iestāde atzīst saistības un samazina uzkrātās saistības.
 - D 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības – 1 000 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 1 000 EUR

Pakalpojumu saņemšana no ES vai 3 valsts partneriem, ja vieta ir iekšzeme (Latvija)

PVN uzskaite (3/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem pakalpojumu no Igaunijas nodokļu maksātāja par 1000 EUR. Pakalpojums saņemts septembrī. Iestāde atskaita priekšnodokli 15% no PVN (neatskaita 85%).

Situācija 3: Budžeta iestāde veic priekšapmaksu augustā (pakalpojumu saņem septembrī)

- ▶ Augustā, veicot priekšapmaksu, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 2420 Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi - 1 000,00 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis par pamatsummu - 210,00 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN par pamatsummu - 210,00 EUR
 - K 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs 1 000,00 EUR
- ▶ Augustā iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu, veicot papildus grāmatojumu:
 - D Izdevumi (kontu grupā 8600) – neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 210 EUR x 85% = 178.50 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – neatskaitāmā priekšnodokļa daļa - 178.50 EUR
- ▶ Septembrī, saņemot pakalpojumu, budžeta iestāde atzīst izdevumus, veicot grāmatojumu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - 1 000,00 EUR
 - K 2400 Avansa maksājumi par pakalpojumiem un citi nākamo periodu izdevumi - 1 000,00 EUR

**PVN uzskaitē
Īpašs nodokļa piemērošanas režīms
būvniecības pakalpojumiem**

PVN “apgrieztās” maksāšanas kārtības nosacījumi

Pamatnosacījumi

1 Būvniecības pakalpojumi atbilst jēdzienam “būvdarbi”.
Būvniecības pakalpojumi ir jebkura būvdarbu veikšana, kā arī būvniecības pakalpojumu līgumā ietvertā visu veidu projektēšana. Savukārt būvdarbi ir būvniecības procesa sastāvdaļa, darbi, kurus veic būvlaukumā vai būvē, lai radītu būvi, novietotu iepriekš izgatavotu būvi vai tās daļu, pārbūvētu, atjaunotu, restaurētu, iekonservētu, nojauktu būvi vai ierīkotu inženiertīklu.

2 Būvniecības pakalpojumi tiek sniegti iekšzemē (Latvijā)

3 Būvniecības pakalpojumu sniedzējs un būvniecības pakalpojumu saņēmējs ir reģistrēti iekšzemes PVN maksātāji

4 Preču un pakalpojumu saņēmējs par saņemtajām precēm un pakalpojumiem maksā, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

Piemērošana

1) PVN aprēķina un valsts budžetā maksā pakalpojumu saņēmējs

2) Pakalpojuma sniedzējs izraksta nodokļa rēķinu bez PVN

PVN “apgrieztās” maksāšanas kārtība

PVN uzskaite (1/2)

Finanšu uzskaite

PVN deklarācija

Saņemts pakalpojums

Un saņemts nodokļa rēķins

Samaksāts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ Priekšnodokli iegrāmato un darījumu iekļauj deklarācijā, kad ir saņemts nodokļa rēķins
- ▶ Izdevumi var tikt atzīti ātrāk, nekā darījums ir iekļauts PVN deklarācijā un iegrāmatots priekšnodoklis
- ▶ Iestāde, kā pakalpojuma saņēmējs, aprēķina PVN un atskaita priekšnodokli
- ▶ Iestāde izvērtē priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības un par neatskaitāmo priekšnodokli palielina aktīvu kontus vai izdevumus

PVN “apgrieztās” maksāšanas kārtība

PVN uzskaitē (2/2)

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem būvniecības pakalpojumus un veic aprīlī priekšapmaksu 10% apmērā saskaņā ar rēķinu. Būvniecības pakalpojumu summa 100 000 EUR, avansa summa attiecīgi 10 000 EUR. Budžeta iestāde atskaita priekšnodokli 30%

Situācija: Apmaksa par būvniecības pakalpojumiem priekšapmaksā

- ▶ Aprīlī, veicot priekšapmaksu saskaņā ar rēķinu, budžeta iestāde aprēķina apgriezto PVN, veicot grāmatojumu:
 - D 1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem - 10 000,00 EUR
 - K 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs - 10 000,00 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis par pamatsummu - 2 100,00 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN par pamatsummu - 2 100,00 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D Izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa - 1 470 EUR (2 100 EUR x 70%)
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa - 1 470 EUR (2 100 EUR x 70%)
- ▶ Turpmāk, saņemot pakalpojumu un nodokļa rēķinu, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 1200 Pamatlīdzekļi (atbilstošā grupas) - 100 000,00 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – pamatsumma 100 000,00 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis par pamatsummu - 18 900,00 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN par pamatsummu - 18 900,00 EUR
- ▶ Saņemot pakalpojumu un nodokļa rēķinu, budžeta iestāde samazina avansu un saistības:
 - D 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem - 10 000,00 EUR
 - K 1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem - 10 000,00 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D Izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa - 13 230 EUR (70% no 18 900 EUR)
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa 13 230 EUR
- ▶ Konta 5723 debetā paliek no budžeta atskaitāmais priekšnodoklis 6 300 EUR.

PVN uzskaitē
Preču piegāde

Preču piegāde iekšzemes darījumos PVN uzskaitē (1/2)

Finanšu uzskaitē

PVN deklarācijā

Sniegts pakalpojums

Un izrakstīts nodokļa rēķins

Saņemts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ PVN iegrāmato un darījumu iekļauj deklarācijā, kad ir izrakstīts nodokļa rēķins
- ▶ Preču piegādes dokumentu sagatavo līdz preces nodošanas brīdim (MKN 877 44.pkt.).
- ▶ Ja preču piegādes dokumentā ir arī cena, ieņēmumu atzīšanas un darījumu norādīšanas PVN deklarācijā periodi būs vienādi. Citos gadījumos ieņēmumi var tiks atzīti ātrāk, nekā darījums ir iekļauts PVN deklarācijā un iegrāmatots PVN

Preču piegāde iekšzemes darījumos PVN uzskaite (2/2)

Situācija: Budžeta iestāde pieprasīja daļēju samaksu 484 EUR (400 EUR plus PVN) pirms piegādes (jūnijā). Pamatlīdzekļi nodeva un atlikušo samaksu saņēma jūlijā.

Piemērs:

Budžeta iestāde pārdeva pamatlīdzekļi privātpersonai par 700 EUR plus PVN, kopējā summa 847 EUR

- ▶ Jūnijā, saņemot daļēju priekšapmaksu, veic grāmatojumu:
 - D 2620 Norēķinu konti Valsts kasē, kredītiestādēs vai citās institūcijās – 484 EUR
 - K 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi (bez PVN) – 400 EUR
 - K 5723 PVN (atbilstoši saņemtai priekšapmaksai) – 84 EUR
- ▶ Jūlijā budžeta iestāde atzīst ieņēmumus un prasības:
 - D 2300 Īstermiņa prasības (ar PVN) – 847 EUR
 - K 6000 Pamatdarbības ieņēmumi (attiecīgais ieņēmumu konts) – 700 EUR
 - K 5723 PVN – 147 EUR
- ▶ Vienlaikus ieskaita saņemto avansu, samazinot prasības un PVN:
 - D 5910 Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansa maksājumi (bez PVN) – 400 EUR
 - D 5723 PVN (atbilstoši saņemtai priekšapmaksai) – 84 EUR
 - K 2300 Īstermiņa prasības (ar PVN) – 484 EUR

**PVN uzskaitē
Preču iegāde**

Preču iegāde iekšzemes darījumos PVN uzskaitē (1/2)

Finanšu uzskaitē

PVN deklarācijā

Saņemta prece

Un saņemts nodokļa rēķins

Samaksāts avanss saskaņā ar nodokļa rēķinu

- ▶ Priekšnodokli iegrāmato un darījumu iekļauj deklarācijā, kad ir saņemts nodokļa rēķins
- ▶ Iestāde izvērtē priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības un par neatskaitāmo priekšnodokli palielina aktīvu kontus vai izdevumus
- ▶ Ja preču piegādes dokumentā ir arī cena, izdevumu atzīšanas un darījumu norādīšanas PVN deklarācijā periodi būs vienādi. Citos gadījumos izdevumi var tikt atzīti ātrāk, nekā darījums ir iekļauts PVN deklarācijā

Preču iegāde iekšzemes darījumos PVN uzskaitē (2/2)

Piemērs:

Budžeta iestāde saņem mēbeles no Latvijas nodokļu maksātāja par 10 000 EUR plus PVN. Saskaņā ar līguma nosacījumiem budžeta iestādei oktobrī jāveic priekšapmaksā 40% apmērā saskaņā ar nodokļa rēķinu. Mēbeles tiks piegādātas novembra sākumā. Iestāde nav tiesīga atskaitīt priekšnodokli par mēbeļu iegādi.

Situācija: Priekšapmaksā

- ▶ Oktobrī, veicot priekšapmaksā, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 1283 Avansa maksājumi par pārējiem pamatlīdzekļiem – 4 000 EUR
 - D 5723 PVN – 840 EUR
 - K 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs – 4 840 EUR
- ▶ Iestāde oktobrī koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi – 840 EUR
 - K 5723 PVN – 840 EUR
- ▶ Novembrī, saņemot mēbeles un attaisnojuma dokumentu, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 1230 Pārējie pamatlīdzekļi – 10 000 EUR
 - D 5723 PVN – 2 100 EUR
 - K 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 12 100 EUR
- ▶ Vienlaikus budžeta iestāde samazina saistības iepriekš veiktā avansa maksājuma apmērā, veicot grāmatojumu:
 - D 5310 Saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 4 840 EUR
 - K 1283 Avansa maksājumi par pārējiem pamatlīdzekļiem – 4 000 EUR
 - K 5723 PVN – 840 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 atlikušajā summā par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa – 1 260 EUR (2 100 EUR mīnuss 840 EUR)
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa – 1 260 EUR (2 100 EUR mīnuss 840 EUR)
- ▶ Iestāde var pārgrāmatot neatskaitāmo priekšnodokli no izmaksām, palielinot aktīvu vērtību.

Preču iegāde ES teritorijā PVN uzskaitē (1/3)

Finanšu uzskaitē

PVN deklarācijā

Saņemta prece

Un saņemts nodokļa rēķins

- ▶ Darījumam Latvijā iestāde, kā preču saņēmējs, aprēķina reverso PVN
- ▶ Priekšnodokli iegrāmato un darījumu iekļauj deklarācijā, kad ir saņemts nodokļa rēķins
- ▶ Veicot priekšapmaksu, reversais PVN nav jāaprēķina
- ▶ Iestāde izvērtē priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības un par neatskaitāmo priekšnodokli palielina aktīvu kontus vai izdevumus
- ▶ Izdevumi var tikt atzīti ātrāk, nekā darījums ir iekļauts PVN deklarācijā (ja rēķins saņemts vēlāk)

Preču iegāde ES teritorijā PVN uzskaite (2/3)

Situācija 1: Prece un nodokļa rēķins saņemts vienā periodā (maijā)

- ▶ Preču iegādes ES teritorijā vieta ir Latvija un Budžeta iestāde ir atbildīga par PVN aprēķinu. Budžeta iestāde veic reverso PVN aprēķinu maijā:
 - D 1230 Pārējie pamatlīdzekļi – 3 000 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 3 000 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis – 630 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN – 630 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 1230 Pārējie pamatlīdzekļi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa

Situācija 2: Veikta pilna priekšapmaksā (aprīlī), prece un nodokļa rēķins saņemti nākamajā periodā (maijā)

- ▶ Aprīlī, veicot priekšapmaksu, budžeta iestāde veic grāmatojumu:
 - D 1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem – 3 000 EUR
 - K 2620 Norēķinu konti Valsts kasē vai kredītiestādēs – 3 000 EUR
- ▶ Maijā, saņemot preci un nodokļa rēķinu, budžeta iestāde veic reverso PVN aprēķinu un grāmatojumus:
 - D 1230 Pārējie pamatlīdzekļi – 3 000 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 3 000 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis – 630 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN – 630 EUR
- ▶ Maijā iestāde samazina avansu un saistības:
 - D 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem - 3 000 EUR
 - K 1280 Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem – 3 000 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 un palielina pamatlīdzekļu vērtību, veicot papildus grāmatojumu:
 - D 1230 Pārējie pamatlīdzekļi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa – 630 EUR
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa – 630 EUR

Piemērs:

Budžeta iestāde iegādājas mēbeles Igaunijā no Igaunijā reģistrēta nodokļa maksātāja un izved tās uz Latviju, iegāde notiek maijā. Darījuma summa 3 000 EUR. Budžeta iestāde nav tiesīga atskaitīt priekšnodokli.

Preču iegāde ES teritorijā PVN uzskaite (3/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde iegādājas mēbeles Igaunijā no Igaunijā reģistrēta nodokļa maksātāja un izved tās uz Latviju, iegāde notiek maijā. Darījuma summa 3 000 EUR. Budžeta iestāde nav tiesīga atskaitīt priekšnodokli.

Situācija 3: Nodokļa rēķins saņemts nākamajā periodā (jūnijā)

- ▶ Budžeta iestāde veic reverso PVN aprēķinu jūnijā, aprēķinot PVN un priekšnodokli.
- ▶ Maijā, saņemot preci, budžeta iestāde veic grāmatojumus:
 - D 1230 Pārējie pamatlīdzekļi – 3 000 EUR
 - K 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības – 3 000 EUR
- ▶ Jūnijā, saņemot rēķinu, iestāde atzīst saistības un samazina uzkrātās saistības, kā arī aprēķina reversu:
 - D 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības – 3 000 EUR
 - K 5310 Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 3 000 EUR
 - D 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – priekšnodoklis par pamatsummu – 630 EUR
 - K 5723 Pievienotās vērtības nodoklis – aprēķinātais PVN par pamatsummu – 630 EUR
- ▶ Vienlaikus iestāde koriģē kontu 5723 par neatskaitāma priekšnodokļa daļu:
 - D 7000 Pamatdarbības izdevumi - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa
 - K 5723 PVN - neatskaitāmā priekšnodokļa daļa

Inventarizācija

Inventarizācija (1/3)

Pamatprincipi informācijas norādīšanai savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktā

- **Prasības un saistības:**
 - prasību un saistību summu uzrāda pilnā apmērā, iekļaujot PVN (ja tāds bija iekļauts rēķinā)
- **Uzkrātie ieņēmumi un uzkrātās saistības:**
 - ja abas iestādes ir reģistrētas PVN maksātājas, abas puses uzkrātos ieņēmumus un saistības uzrāda neto vērtībā bez PVN.
 - ja iestāde saņēmējs nav reģistrēta PVN maksātāja, iestāde uzrāda uzkrātās saistības ar PVN.
- **Saņemtie vai samaksātie avansi:**
 - ja abas iestādes ir reģistrētas PVN maksātājas, abas puses aktā atsevišķi norāda pamatsummu bez PVN un atsevišķi PVN.
 - ja iestāde saņēmējs nav reģistrēta PVN maksātāja, iestāde uzrāda samaksāto avansu ar PVN.

Inventarizācija (2/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde, PVN maksātāja, sniedza pakalpojumu divām iestādēm decembrī par 1 000 EUR katrai, bet nodokļa rēķinu izrakstīja nākamā gada 3.janvārī par 1 000 EUR plus PVN, kopā 1 210 EUR. Viena iestāde ir PVN maksātāja, otra nav reģistrēta kā PVN maksātāja.

Apstiprinājuma lūgums pēc stāvokļa uz 31.12.2022

Norēķinu konta valūta	Norēķinu konta numurs	Saskaņā ar [budžeta iestādes] datiem norēķinu atlikumi 31.12.2022. ir šādi:		Saskaņā ar [budžeta iestādes] datiem norēķinu atlikumi 31.12.2022. ir šādi:	
		Debets	Kredīts	Debets	Kredīts
EUR	D 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem	1 000,00	-	-	1 000,00
EUR	D 2364 Uzkrātie ieņēmumi par pakalpojumiem	1 000,00	-	-	1 210,00*

**Pakalpojuma
sniedzējs**

Pakalpojuma saņēmējs – PVN maksātājs
K 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības

Pakalpojuma saņēmējs – PVN nemaksātājs
K 5400 Īstermiņa uzkrātās saistības

- **Pakalpojuma sniedzēja piezīme:**
Salīdzināšana veikta par uzkrātiem ieņēmumiem

- ***Pakalpojuma saņēmēja piezīme:**
Iestāde nav PVN maksātāja

Inventarizācija (3/3)

Piemērs:

Budžeta iestāde, PVN maksātāja, decembrī saņēma avansus par pakalpojumiem, kuru sniegs nākamajā pārskata gadā - 1 000 EUR plus PVN, kopā 1 210 EUR no divām iestādēm. Viena iestāde ir PVN maksātāja, otra nav reģistrēta kā PVN maksātāja. Pakalpojums ir ar PVN apliekams un iestāde piemēro PVN.

Apstiprinājuma lūgums pēc stāvokļa uz 31.12.2022

Norēķinu konta valūta	Norēķinu konta numurs	Saskaņā ar [budžeta iestādes] datiem norēķinu atlikumi 31.12.2022. ir šādi:		Saskaņā ar [budžeta iestādes] datiem norēķinu atlikumi 31.12.2022. ir šādi:	
		Debets	Kredīts	Debets	Kredīts
EUR	K 5900	-	1 000,00	1 000,00	-
EUR	K 5723	-	210,00	210,00	-
EUR	K 5900	-	1 000,00	1 210,00*	-
EUR	K 5723		210,00		

**Pakalpojuma
sniedzējs
(avansa
saņēmējs)**

**Pakalpojuma saņēmējs – PVN maksātājs
K 2400**

**Pakalpojuma saņēmējs – PVN nemaksātājs
K 2400**

- **Pakalpojuma sniedzēja piezīme:**
Salīdzināšana veikta par saņemtajiem avansiem

- ***Pakalpojuma saņēmēja piezīme:**
Iestāde nav PVN maksātāja

An aerial photograph of a large fleet of cargo ships, primarily red and blue, scattered across a vast blue ocean. The ships are of various sizes and are carrying colorful cargo containers. The scene is captured from a high angle, showing the ships' reflections on the water's surface. The lighting suggests a clear day with a bright sky.

Konsolidācija

Konsolidācija (1/3)

Pamatprincipi darījumu izslēgšanai

- leņēmumi un izdevumi:
 - izslēdz pamatsummā, neiekļaujot PVN,
 - ja iestāde, saņemot pakalpojumu vai preci, neatskaita priekšnodokli pilnā apmērā, un par neatskaitāmo priekšnodokli palielina izmaksas, vai ja iestāde nav PVN maksātājs, neatskaitāma priekšnodokļa summa paliek neizkonsolidēta.
- Prasības un saistības:
 - prasību un saistību summu izslēdz pilnā apmērā, iekļaujot PVN (ja tāds bija iekļauts rēķinā).

Piemērs: Savstarpējo darījumu un prasījumu / saistību konsolidācija

Konts	lestāde 1 (pak. sniedzējs)	lestāde 2 (pak. saņēmējs)	Kopā	Konsolid ācija	Konsolid ētais
	PVN maksātājs				
2300	121	-	121	-121	0
5723	21	-	21	-	21*
5300	-	121	121	-121	0
2373	-	21	21	-	21*
6000	100	-	100	-100	0
7000	-	100	100	-100	0

Konts	lestāde 1 (pak. sniedzējs)	lestāde 2 (pak. saņēmējs)	Kopā	Konsolid ācija	Konsolid ētais
	PVN maksātājs	Nav PVN maksātājs			
2300	121	-	121	-121	0
5723	21	-	21	-	21*
5300	-	121	121	-121	0
6000	100	-	100	-100	0
7000	-	121	121	-100	21

Konsolidācija (1/3)

Pamatprincipi darījumu izslēgšanai

- Uzkrātie ieņēmumi un uzkrātās saistības:
 - izslēdz pamatsummā, neiekļaujot PVN,
 - ja iestāde saņēmējs nav PVN maksātājs, starpība, kuru veido pakalpojuma saņēmēja uzkrātais PVN, paliek neizkonsolidēta.

Piemērs: Savstarpējo uzkrāto ieņēmumu un saistību konsolidācija

Konts	lestāde 1 (pak. sniedzējs)	lestāde 2 (pak. saņēmējs)	Kopā	Konsolid ācija	Konsolid ētais
	PVN maksātājs				
2360	100	-	100	-100	0
5400	-	100	100	-100	0
6000	100	-	100	-100	0
7000	-	100	100	-100	0

Konts	lestāde 1 (pak. sniedzējs)	lestāde 2 (pak. saņēmējs)	Kopā	Konsolid ācija	Konsolid ētais
	PVN maksātājs	Nav PVN maksātājs			
2360	100	-	100	-100	0
5400	-	121	121	-100	21
6000	100	-	100	-100	0
7000	-	121	121	-100	21

Konsolidācija (1/3)

Pamatprincipi darījumu izslēgšanai

- **Saņemtie vai samaksātie avansi:**

- Izslēdz pamatsummā, neiekļaujot PVN,
- ja iestāde saņēmējs nav PVN maksātājs, starpība, kuru veido pakalpojuma sniedzēja aprēķinātais un pakalpojuma saņēmēja samaksātais PVN, paliek neizkonsolidēta.

Piemērs: Savstarpējo darījumu un prasījumu / saistību konsolidācija

Konts	lestāde 1 (pak. sniedzējs)	lestāde 2 (pak. saņēmējs)	Kopā	Konsolid ācija	Konsolid ētais
	PVN maksātājs				
2400	100	-	100	-100	0
2373	21	-	21	0	21*
5400	-	100	100	-100	0
5723	-	21	21	0	21*

*S130190

Konts	lestāde 1 (pak. sniedzējs)	lestāde 2 (pak. saņēmējs)	Kopā	Konsolid ācija	Konsolid ētais
	PVN maksātājs	Nav PVN maksātājs			
2400	-	121	121	-100	21
5723	21	-	21	0	21*
5900	100	-	100	-100	0

*S130190

Jautājumi

EY | Building a better working world

EY exists to build a better working world, helping to create long-term value for clients, people and society and build trust in the capital markets.

Enabled by data and technology, diverse EY teams in over 150 countries provide trust through assurance and help clients grow, transform and operate.

Working across assurance, consulting, law, strategy, tax and transactions, EY teams ask better questions to find new answers for the complex issues facing our world today.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2023 EYGM Limited.
All Rights Reserved.

EYG no.
ED None

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax, legal or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.

ey.com

